

A munkaerő- és szakember utánpótlás jellemzői - trendek és kihívások

Budapest, 2024. április

A kérdőíves felmérés eredményeinek összefoglalója

Készült az MGYOSZ „A Magyar Régiók Munkaerőpiaca 2035-ben” c. workshopjára

Bogóné Dr. Jehoda Rozália
Dr. Vakhal Péter

Kopint-Tárki Konjunktúrakutató Intézet

- A minta összetétele
- Munkaerőpiac a pandémia előtt és azt követően
- A munkaerőpiaci kínálat értékelése
- Tevékenységek fontossága a jövőben
- A digitális átállás munkakörei
- A felmérés strukturális elemzése

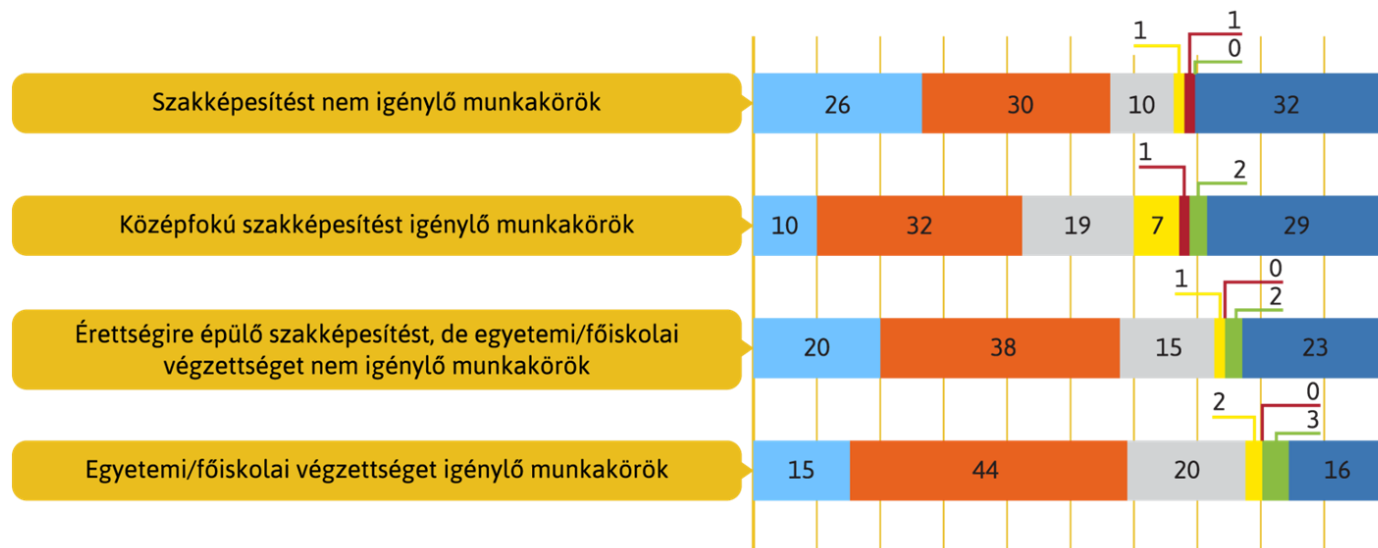
A minta összetétele

Az MGYOSZ munkatársaival együttműködve összeállított online kérdőívünk a megszokottnál hosszabb ideig, 2023 áprilisától december közepéig, állt a potenciális válaszadók rendelkezésére. Végül 170-en válaszoltak kérdéseinkre. Az alacsony elemszám ellenére is viszonylag jól sikerült egy több szempont szerint is reprezentatív mintát elérnünk.

- Valamennyi régió és ágazat gazdasági súlyának többé-kevésbé megfelelően képviseltette magát a mintánkban;
- A foglalkoztatottak számát illetően megállapíthatjuk, hogy más hasonló lekérdezésekkel ellentétben, esetünkben szép számmal képviselték magukat a nagy cégek is;
- Sajnos viszonylag kevés igazán exportorientált cég került bele a mintánkba, és az országos átlagnál jóval kisebb a külföldi tulajdonban lévő cégek száma is.
- 35 olyan válaszadónk volt, akinek a cége foglalkoztat kölcsönzött munkaerőt, s közülük heten a munkaerőpiaci szolgáltatásokat nyújtók csoportjából kerültek ki.

Munkaerőpiac a pandémia előtt és azt követően

A pandémia előtt mennyi idő alatt sikerült új munkaerőt találni? (%)

Napjainkban általánosan mennyire könnyű munkaerőt találni? (%)

- Rövid időn belül találtunk munkatársat
- 1-3 hónap alatt találtunk munkatársat
- 4-9 hónap alatt találtunk munkatársat
- 10-12 hónap alatt találtunk munkatársat
- egy éven belül találtunk munkatársat
- egyáltalán nem tudunk megfelelő munkatársat találni
- nem kerestünk ilyen munkatársat

A hazai szakképzett munkaerőpiaci kínálat értékelése (%)

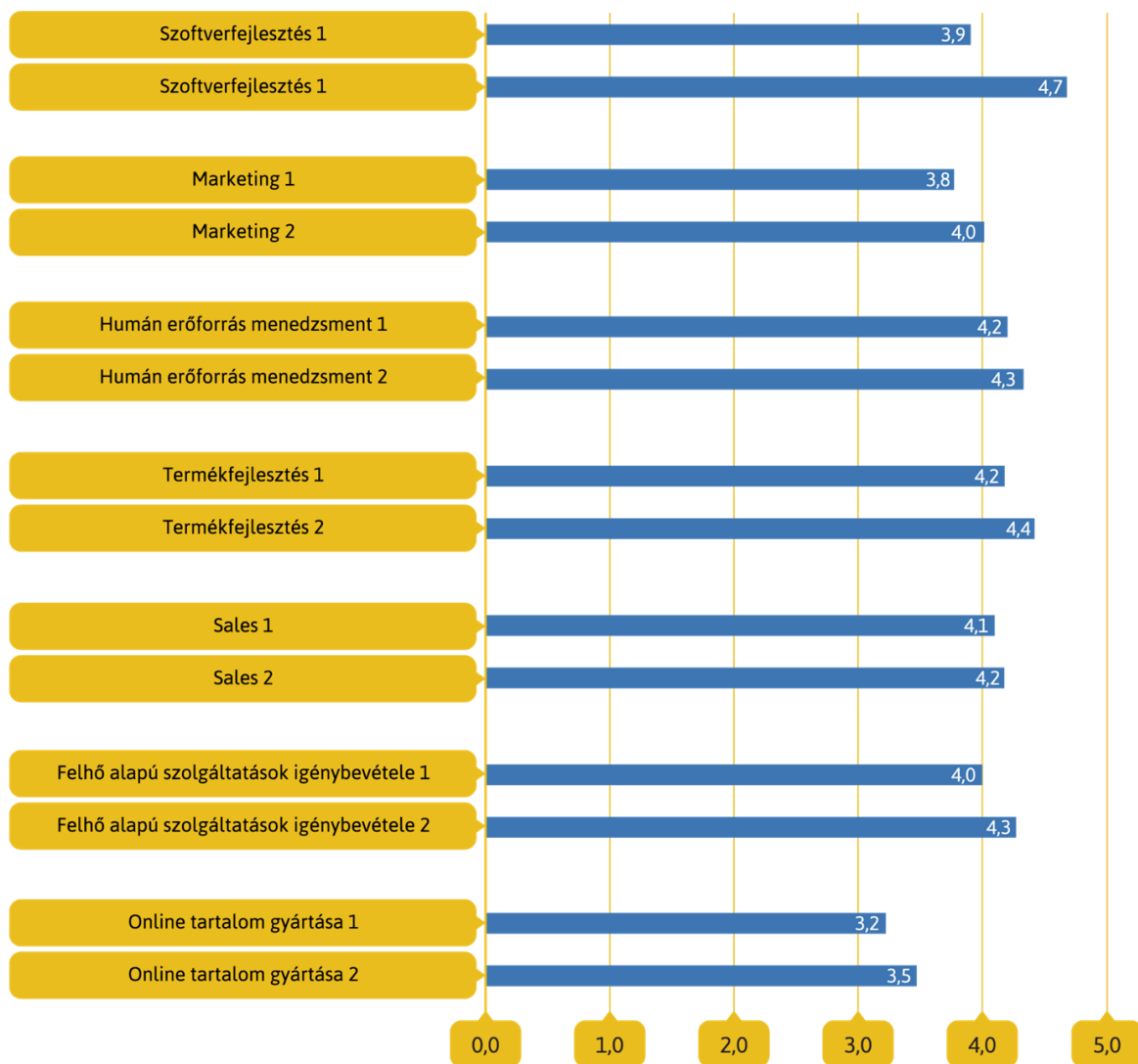
➔ **Milyen volt a 2010-es években, s várhatóan milyen lesz a következő 10 évben?** - A jelenleginél rosszabb helyzetet várók, ábránkon szürke színnel jelölt aránya elképesztő méreteket öltött

➔ A mobilitási hajlandóság kivételével valamennyi kritérium vonatkozásában a 2010-es években tapasztaltnál sokkal rosszabbra számítanak.

➔ A munkaerő lojalitása 74, bérigénye 71, képzettsége, tapasztalata, szakértelme 64 százalékuk szerint lesz a jelenleginél is rosszabb.

➔ Hasonló várakozásokkal találkozhatunk a *szakképzettséget nem igénylő* munkakörök esetében is, azzal a különbséggel, hogy itt kiugróan magas volt a „nem tudom, nem válaszolok” opciók aránya.

Tevékenységek fontossága a jövőben

Tevékenységek fontossága 10 év múlva a saját cég (1) és a magyar gazdaság (2) számára (A kapott osztályzatok átlaga)

Arra kértük válaszadóinkat, hogy az iskolában megszokott osztályzatokkal értékeljék az egyes tevékenységek fontosságát.

Szembetűnő, hogy hogy **valamennyi tevékenységet fontosabbnak tartják a nemzetgazdaság, mint a saját cégük vonatkozásában.**

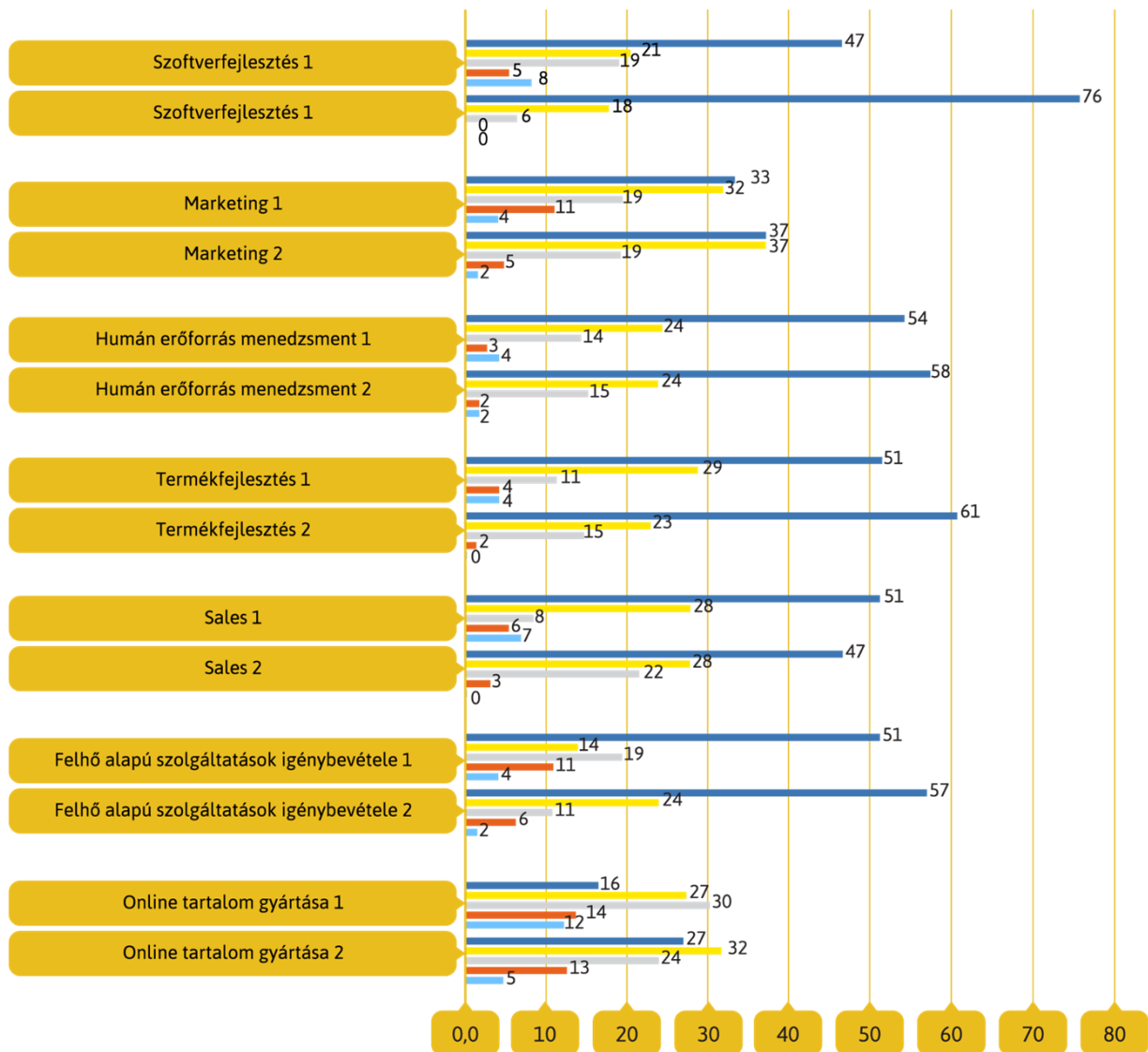

A saját cég és a magyar gazdaság számára várható fontosság a *szoftverfejlesztés* esetében mutatja a legnagyobb eltérést. Míg az utóbbi az összes tevékenység közül legmagasabb átlagot (4,7) érte el, addig a saját cégük szempontjából az egyik legrosszabb átlagosztályzat (3,9) jutott neki.

A legkevésbé fontosnak az *online tartalmak gyártását* tartották válaszadóink (3,2 és 3,5).

Tevékenységek fontossága a jövőben

Tevékenységek fontossága 10 év múlva a saját cég (1) és a magyar gazdaság (2) számára (A kapott osztályzatok százalékos megoszlása)

Kimagaslóan legtöbb jeles érdemjegyet a szoftverfejlesztés várható nemzetgazdasági jelentősége kapta. Válaszadóink több mint háromnegyede (76%) véli úgy, hogy ez a tevékenység igen fontos lesz a jövőben. Persze a saját cégüknél nem annyira...

Kiemelkedő volt még a jeles osztályzatok aránya a termékfejlesztés (61 és 51%), a humán erőforrás menedzsment (58 és 54%) valamint a felhőalapú szolgáltatások igénybevétele (57 és 51%) esetében.

A legrosszabb bizonyítványt az online tartalmak gyártása kapta. Esetében a saját cég vonatkozásában 30%-ot tettek ki a közepes, 27-et a jó és csupán 16-ot a jeles osztályzatok.

Arra is lehetőséget adtunk kérdőívünk kitöltőinek, hogy saját szavaikkal mondják el, hogy szerintük az általunk felsorolt területeken kívül ***mi lehet még fontos a következő évtizedben.***

- ***Legtöbben a mesterséges intelligencia (AI) térnyerését, felhasználási lehetőségeinek mielőbbi hasznosítását jelölték meg*** általánosságban és ki-ki a saját területén is. Ezen kívül a big data, az adatgazdaság, a robotika, az automatizáció is említésre került különféle összefüggésekben.
- Ugyancsak többen említették az innováció és digitalizáció adta lehetőségek kiaknázásának fontosságát különösen a projektmenedzsment intenzív ágazatok szervezeteiben.
- A környezetvédelem, a hulladékgazdálkodás/recycling fontosságát is többen említették.
- A toborzási csatornák változásaira, a külföldi munkaerő alkalmazásának megnyugtató rendezésének fontosságára, a tudástranszfer menedzselésének, a szakképzés és felnőttképzés duális rendszereinek fejlesztésére is felhívták a figyelmet.

Kérdőívünk utolsó részével jövőbelátásra igyekeztünk rávenni válaszadóinkat. Felsoroltunk hatvan olyan munkakört, amelyekre nemzetközi szakértők szerint a cégeknek a digitális átálláshoz szükségük van, a magyar valóságot tekintve, inkább szükségük lesz majd a közeljövőben. Arra kértük őket, hogy jelöljék meg ezek közül a munkakörök közül azt az ötöt, amelyekre szerintük a cégük digitális átállásához a leginkább szükség lesz az előttünk álló évtizedben.

- A felsorolt 60 munkakörből mindössze 9 olyan akadt, amelyet több mint tíz válaszadónk jelölt meg, mint a cége számára a jövőben fontos tevékenységet.
- Listánkat holtversenyben két egymásra nagyon hasonlító munkakör, **az adatelemző és az üzleti intelligencia fejlesztője** vezeti.
- A harmadik helyezett **felhőmérnök** valószínűleg azért ért el ilyen jó helyezést, mert a vállalati adatok, rendszerek fizikai tárolókból felhőbe történő átmigrálása már napjainkban is számos helyen napirenden van, s ez a folyamat bizony csak nagyon jól felkészült szakemberek közreműködésével valósulhat meg.
- Az élmezőny másik fontos csapatába **az üzletfejlesztéssel, a gyártási folyamatok optimalizálásával és az értékesítéssel foglalkozó**, a digitalizáció vívmányainak mindezen tevékenységek racionalizálására felhasználó munkakörök kerültek.

Arra is lehetőséget adtunk kérdőívünk kitöltői számára, hogy amennyiben a listánkban felsoroltakon kívül vannak még olyan munkakörök, amelyeket fontosnak tartanak, az erre rendelkezésre álló felületen írják be azokat. Egyik válaszadónk keményen, de a lényegre tapintva azt írta, hogy **„Írni, olvasni tudó, a leírtakat értelmezni képes, alapvető matematikai műveleteket értő munkatársra lenne szükség több területen.”** Bármennyire is fáj, ez az igazi kihívás.

- A digitális kor kihívásainak megfelelni képes szakemberek képzését egyrészt az iskolapadokban kell kezdeni, olyan iskolarendszer támogatásával, amelynek minden szintjén szerves részét képezi a reáltantárgyak magasszintű oktatása, a digitális eszközök és alkalmazások használatának, a tágran értelmezett szórakozáson túlmutató, hasznosításának elsajátítása.
- Másrészt a duális képzésben, a szakemberek át- és továbbképzésében is a jelenleginél jóval hangsúlyosabbá kell válnia a digitalizáció, sőt mi több, a mesterséges intelligencia térnyerése kapcsán keletkező új szakmákhoz szükséges tudás megszerzésének.

A vizsgálat során azokat a kérdéseket elemeztük, amelyek a munkaerőpiaci kínálatra vonatkoznak, és elsősorban a regionális különbségekre voltunk kíváncsiak. Főbb megállapításaink:

- A pandémia megváltoztatta a munkaerőpiaci helyzetet.
- Jelentős regionális különbségek figyelhetők meg a munkaerő elérhetőségében.
- A legnehezebb egyetemi és középfokú szakmai végzettségű munkatársakat találni.
- A jövő munkahelyei a digitalizáció jegyében alakulnak.
- A mérnöki és informatikai végzettségűek lesznek a legkeresettebbek.

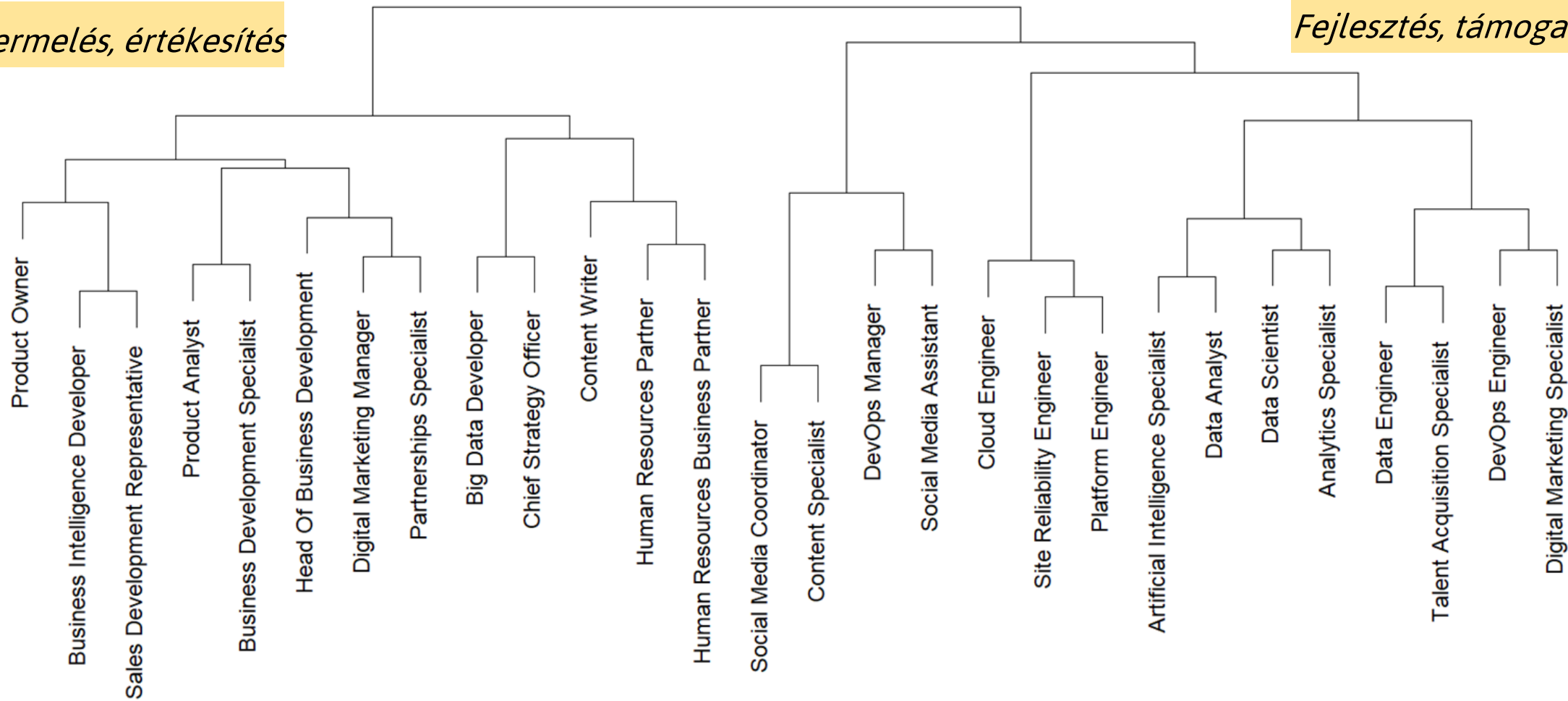
- A járvány előtt nem volt lényeges regionális eltérés a toborzás nehézségében.
- A pandémia után Budapesten, Nyugat-Dunántúlon és Dél-Dunántúlon a legnehezebb munkatársakat találni.
- Észak-Magyarországon a legkönnyebb munkaerőt felvenni.
 - Persze ez relatív, de a legnagyobb aktív korú munkaerőállomány ebben a régióban található.
- Nincs érdemi különbség a különböző végzettségű munkaerő között, szinte ugyanolyan nehéz mérnököt találni, mint segédmunkást.

- Két fő csoportba sorolhatók a jövő munkahelyei: ***termelés menedzsment és üzleti elemzés.***
- A mérnöki és informatikai munkakörök lesznek (továbbra is) a legkeresettebbek.
- Ezen belül a data analyst, cloud engineer és business intelligence developer pozíciókra van a legnagyobb kereslet.
- Vannak hagyományos munkakörök, ezek továbbra is megmaradnak: HR, pénzügy, munkavédelem stb.
- Lesznek amik eltűnnek, főleg a monoton fizikai és szellemi munkát igénylő munkakörök.

A jövő munkakörei

Termelés, értékesítés

Fejlesztés, támogatás

Feladatkörök

- Termékmenedzsment (product owner)
- Értékesítés
- Ügyfélkapcsolatok
- Stratégiaalkotás
- Humánerőforrás-menedzsment

Jellemzők

- Vállalatok szolgáltatási és operatív területéhez kapcsolódik
- Gazdasági, műszaki végzettség preferált

Példák

- Termékmenedzser
- Key Account Manager
- HR Business Partner

Feladatkörök

- Elemzés
- Fejlesztés
- Vállalati működés támogatása (teljes vertikumban)

Jellemzők

- Mérnöki és digitális tudást is igényel
- Marketing ezen belül is a digitális ághoz kapcsolódik

Példák

- Business Analyst
- DevOps Engineer
- Content Specialist

Köszönjük a figyelmet!

Bogóné Dr. Jehoda Rozália
rozalia.bogo@kopint-tarki.hu

Dr. Vakhal Péter
peter.vakhal@kopint-tarki.hu

Kopint-Tárki Konjunktúrakutató Intézet Zrt.
www.kopint-tarki.hu

